

נקודות של אור

מאמר
להתאזרח
באחוס?

דיבורים מאירים שזכינו לטמוע מפי כ"ק מרן רבינו שליט"א בשיעור חומש רט"י ליל טיטי פרשת בטלח תטפ"ב

אבל למה אתה מפקח לספר למשפחה על ההחלטות שלך???

לאחר זמן רב של תחושות קשות ביניהם, החליטו האחים, השבטים בני יעקב, להושיב 'בית דין מיוחד' ולדון בעניינינו של יוסף הצדיק.

הם היו תשעה, ובכדי להשלים מניין הם צירפו את הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. פסק הדין היה חד וברור: יוסף הצדיק חייב מיתה!

לא חולף זמן רב, ומי מופיע ממש מול פניהם? יוסף! הנידון למוות!

האחים מתכוננים לביצוע גזר הדין – אבל יהודה עוצר בעדם:

"מה בצע כי נהרוג את אחינו – וכיסינו את דמו?" למה להרוג את יוסף, למה לשפוך דם?

ואכן, במקום להרוג את יוסף, האחים בוחרים למוכרו לעבד לאורחת ישמעאלים...

שואל רבי חיים שמואלביץ: מה השתבש בתוכנית? הרי היה פסק דין ברור, עם חתימות כל הדיינים, הכול היה כל כך פשוט וקל – אז מה פתאום יהודה, ואיתו כל האחים, לוקחים צעד אחורה?

והתשובה, טמונה בתוך הפסוק עצמו: "מה בצע כי נהרוג את אחינו – וכיסינו את דמו!"

יהודה מכנס את אחיו, שואל אותם שאלה ישירה:

אחים יקרים, נניח ואנחנו מבצעים את פסק הדין והורגים את יוסף, מה אנחנו אומרים לאבא, ליעקב אבינו? האם נעז לספר לו את האמת הפשוטה על קיום דבר ההלכה – או שננסה להתחמק, לתרץ שהוא נטרף על ידי חיה רעה?

אם אנחנו מוכנים לעמוד מאחורי הפעולה שלנו, לספר לאבא דברים כהווייתם – זהו סימן שפסק הדין הוא אכן נכון...

אבל אם אנחנו מנסים להתחמק, אם אנחנו מפקחים ליטול אחריות על מעשינו – זהו סימן ברור שמהו כאן לא תקין!

והמסר עבורנו, אמר הרבי: לפני כל פעולה שתעשו, לפני כל מהלך שתבצעו, לפני כל החלטה שתקבלו – שאלו את עצמכם, האם הייתי מוכן שבני משפחתי יצפו במה שאני עושה? האם אני מעז להגיע לבני ביתי ולספר על הדבר שנעשה על ידי?

אם התשובה היא כן – מצויין!

אבל אם התשובה היא לא בדיוק 'כן', אם ננסה להסתיר את הדברים, לייפות את המציאות, 'להחליק' את העניינים – זה אמור להדליק נורה אדומה...

זו מכה זו? זו רפואה זו!

אנחנו יודעים ש'הקדוש ברוך הוא מקדים רפואה למכה', השם לא מביא מכה לפני שהוא מכין רפואה שתסייע לנו להינצל מן המכה הכואבת.

והאמת, שעל המשפט הזה ישנה שאלה גדולה: אם ממילא ישנה רפואה למכה, למה בכלל צריך את כל המעבר הזה של שלב הייסורים? אל תביא מכה – ואל תחפש רפואות!!!

אמר הרבי: במשפט הזה, 'הקדוש ברוך הוא מקדים רפואה למכה', טמון כל הסוד על ההסתכלות שלנו על המציאות!

האמת היא – שכל מה שמתרחש איתנו הוא בעצם רפואה אמיתית! הכול נועד לרפא את נפשנו, להביא אותנו למקומות טובים יותר, לקרב אותנו אל מטרת החיים שלנו!

הבעיה היא, שאנחנו בוחרים להסתכל על ה'רפואה' הזו בעין עקומה, ולראות בה מכה כואבת...

זה הכלל בעולם הזה: בכל מכה – ישנה רפואה אמיתית!

בהקשר לזה ציין הרבי דוגמה מסיפור שהתרחש עם הרבי מגור, בעל ה'אמרי אמת'.

אל הרבי ה'אמרי אמת' נכנס יהודי עשיר וביקש עצה לגבי השקעה "שיכולה מצד אחד להכפיל ולהשליש את הונו – אבל מצד שני גם לסכן את כל כספו העכשווי".

הרבי בירך שהעסקה תצליח.

והעסקה? נכשלה! היהודי הפסיד את כל כספו, וממעמד רם של גביר מכובד, החל לפשוט יד ולהסתובב בחברת הקבצנים...

הכאב היה נורא, התסכול והאכזבה מהמכה האדירה שהונחתה עליו היתה בלתי ניתנת לבליעה...

הסיפור מתארך, ומתאר כיצד נפגש שוב עם הרבי ה'אמרי אמת', והשיחה שהיתה ביניהם. סופו של הסיפור היה, שהיהודי שגילה כי אין לו יותר מה לחפש בפולין, החליט לעזוב הכול ולהעפיל אל ארץ ישראל.

הסוף האמיתי של הסיפור היה – שהוא היה היחיד מכל בני עירו שניצל מגזירת המוות ומאימת השואה...

כעת, נחשוב מה היה קורה לו ה'מכה' לא היתה נוחתת עליו, והוא אכן היה מצליח בעסקת הענק, והופך לאחד מעשירי פולין.

האם הוא היה מעלה בדל של מחשבה על מעבר לארץ ישראל? מה פתאום!

הוא היה נשאר בפולין, נהנה מכספו ומזהבו – ובסופו של דבר גם עולה כקרבן על מזבח האש באושוויץ...

מה שאומר, שה'מכה' שלו – היתה בעצם רפואה...

*

לְהַתְגוֹרֵר בְּמַחֶסֶן וְלִשְׁמוֹחַ?

שאל אחד ממשתתפי השיעור: אבל בסופו של דבר, איך אני יכול לשכנע את עצמי שהכאב שעובר עלי כעת הוא בכלל 'רפואה'? הרי זה כואב! זה מציק! זה מפחיד!

איך אפשר להאמין שהכול טוב – כשהמציאות בשטח זועקת שהכול מר וקשה כל כך???

הסביר הרבי: בשביל לקבל מענה לשאלה, צריך להפריד בין שני הנקודות. יש את המציאות בשטח, שאותה אי אפשר לסתור, אבל יש את הפרשנות שאנחנו נותנים למציאות!

למשל, קחו שני אנשים משני צידי המתרס:

הראשון – איש עסקים נכבד, המתגורר בווילת פאר ומשתכר בכמה רבבות שקלים לחודש...

השני – אברך כולל המתגורר ביחידת שני חדרים שכורה, ו'משתכר' באלפיים שקל ובמעט הלוואות...

איך הם מסתכלים האחד על השני?

איש העסקים מסתכל על האברך ואומר לעצמו: אוי, מסכן, אילו חיים יש לו! זוהי גלות במיטבה, לחיות בצפיפות, עם משכורת רעב, בלי יכולת להתרווח, בלי יכולת לנסוע לחו"ל ולנפוש – זה הכי מר שיש בעולם!

אני – מאושר, יש לי וילה! הוא – מסכן, יש לו חדר וחצי!

ומן הצד השני מסתכל האברך על איש העסקים ואומר לעצמו: אוי, זה מסכן, חושב שהחיים נוחים לו, הוא לא יודע מה הוא מפסיד בכולל! מה שווה דירה גדולה אם אין לו את הטעם המתוק של הגמרא...

אני – מאושר, טוב לי בדירה שלי! הוא – מסכן, חייב לספק לעצמו תענוגות משונות...

מה בעצם קורה כאן?

המציאות היא אותה המציאות, אף אחד אינו חושב שלאברך יש דירת פאר, כמו שאף אחד לא חושב שהגביר נהנה מחיבור תמידי לתורה כמו האברך...

מה השתנה כאן? רק נקודת המבט! רק התפיסה שלהם לגבי אותה המציאות!

הגביר תופס את המציאות של להתגורר בדירת מרתף בלי חלונות כסבל צרוף – והאברך דווקא רואה את זה כאתגר חיובי, משהו ששווה לנסות...

מי שביקר בבית החולים יודע את זה היטב: שני מטופלים, בגלל אותה הסיבה, שוכבים באותו חדר, עם אותם מכשירים – ובכל זאת, הראשון מחייך ושמח והשני רוטן וממורמר.

המציאות היא אותה המציאות – אבל התפיסה שלהם את המציאות שונה.

הראשון רואה את הטיפול כדבר שמרפא, שעוזר, ואת המחלה כניסיון שהשם הביא לו, כניסיון שרק הוא יכול לעמוד בו ולגלות בו את הבורא.

השני לא מסוגל להתמודד עם הפחדים בנוגע לעתיד, עד היום הרגיש שהכול נתון תחת שליטתו – ופתאום לוקחים ממנו את האחריות, פתאום הוא לא באמת מסוגל להשפיע על המציאות... וזה שורף את הנפש!

וזה בדיוק התשובה על השאלה איתה פתחנו, כיצד אפשר להאמין שהכול לטובה כשהמציאות כואבת ומפחידה:

כי המציאות אמנם מכאיבה, אף אחד אינו חושב שלהתגורר במחסן זו פסגת השאיפות! אבל התחושה שלנו לגבי המציאות – היא זו שקובעת האם אכן נוכל להתמודד עם הניסיון הזה באמונה ובשמחה או לא...

*

אמר המגיד ממעזריטש: "לך יום, אף לך הלילה!"

ריבונו של עולם, ככה זה בחיים:

לך, אדם שחי איתך ורק איתך, אדם שכל חייו שואף רק להיות מחובר אליך, מנסה לראות אותך בכל מצב – יום! הכול מואר לו, הוא אינו תופס את המציאות כדבר חשוך...

אבל מי שהוא 'אף לך', הוא אמנם מאמין בך, אבל גם קצת מבולבל ורוצה גם דברים נוספים מלבד קשר איתך – שם מתחיל ה'לילה', החושך הגדול...

*

שחרר את המושכות - וזה ייסע, מבטיח!

ה'תולדות יעקב יוסף', לפני שהתקרב אל החסידות, היה ידוע כקפדן גדול. קרה פעם שה'תולדות' הזדמן לעיירה מסוימת וחיפש את בית הכנסת בשביל תפילת מנחה. כשהגיע הרב אל בית הכנסת, גילה אותה נעולה... הוא חיכה בלי סבלנות בחוץ, וכשהגבאי הגיע, לאחר חצי שעת איחור, נזף בו הרב – האם ככה נוהג גבאי? היכן האחריות שלך – ובכלל, איפה נמצאים כל המתפללים? הגבאי גמגם משהו על אדם העומד בשוק ומספר סיפורים מעניינים. "כולם מקשיבים לו שם, מרותקים!" שמע ה'תולדות' והחליט לפנות אל השוק, לטפל בשורש הבעיה. מי מספר סיפורים בזמן של תפילת מנחה?! מספר הסיפורים המדובר, היה לא אחר מאשר הבעל שם טוב הקדוש... כשהתקרב ה'תולדות' אל מקום ההתרחשות, פנה אליו הבעל שם טוב: "הו, אתה חייב לשמוע סיפור!" וכך סיפר הבעל שם טוב: "פעם אחת כשרציתי לצאת מן העיר, שכרתי עגלה ושלושה סוסים, קפצתי על מושב המנהיג ומשכתי בחוזקה במושכות, אך הסוסים לא זזו ממקומם... משכתי חזק יותר – אבל זה לא הועיל. הסוסים נשארו לעמוד! משכתי הכי חזק שיכולתי – אבל הסוסים, עומדים! עד שכפרי אחד שהביט עלי במבט משועשע הסביר לי שהדרך היחידה להנהיג את הסוסים אל הדרך הנכונה היא – פשוט לשחרר את המושכות! ככל שאמשוך יותר בחוזקה אעצור את הסוסים – וככל שאשחרר, הם ייסעו טוב יותר!" זה היה מספיק עבור ה'תולדות', והוא הפך לתלמידו של הבעל שם טוב הקדוש...

*

כמה מידות רעות אתה מפיר?

החזון איש כותב: כשמדברים על מידות רעות – כולם חושבים על גאווה, תאוה, כעס, קפדנות, עצב, שנאה או פחד... וכשמדברים על מידות טובות – כולם מתכוונים לאהבה, ענווה, טוב לב, ויתור, נתינה, מסירות או התמדה... אבל האמת היא, שאין 'הרבה מידות רעות', וגם לא 'הרבה מידות טובות'. יש רק מידה רעה אחת והיא – לתת לחיים 'לזרום' כפי שהם, להזניח ולא להשקיע... ומאידך יש רק מידה טובה אחת והיא – לקחת אחריות על מעשינו, להתמודד עם הרגשות, לא להזניח! כל השאר – הם רק תוצאות ברורות וצפויות של שני ההפכים הללו...

*

יו"ל ע"י מערכת 'נקודות טל אור' ספינקא. ניתן לזכות להטתתך בהוצאות ההדפסה וזכויות ההתחזקות. ניתן להשיג את העלון, וכן את הקונטרס 'מעט מן האור' (מהדורה שנייה) בטלפון: 050-4171897, או בכתובת המייל: a0504171897@gmail.com או בבית מדרשינו רחוב דונולו 11 בני-ברק. להארות וחיזוקים, והצטרפות לחיזוק היומי' במייל, ניתן לפנות באופנים הנ"ל. הדברים נכתבו ע"פ הכנת הכותב בלבד.